

Број: 27.1-020-159/22
Дана, 24. октобар 2022. године

На основу члана 22. став 3. и члана 19. став 2. тачка 1) Закона о фискалној одговорности у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, бр. 94/15 и 62/18), Фискални савјет Републике Српске, даје

МИШЉЕЊЕ

на Приједлог другог Ребаланса буџета Републике Српске за 2022. годину - по хитном поступку

Законом о фискалној одговорности у Републици Српској, чланом 19. став 2. тачка 1) („Службени гласник Републике Српске“, бр. 94/15 и 62/18) прописано је да Фискални савјет Републике Српске даје мишљење и анализе Народној скупштини на нацрт и приједлог буџета и ребаланса буџета и економске политике, односно програма економских реформи.

Чланом 10. став 1. и став 2. истог Закона, прописано је да приликом достављања на усвајање буџета, односно ребаланса буџета Републике Српске, одговорно лице има обавезу да под пуном материјалном и кривичном одговорношћу достави потписану и овјерену изјаву о фискалној одговорности, у супротном надлежни орган не може разматрати буџет, односно ребаланс буџета Републике Српске. Будући да су одговорна лица свих корисника буџета Републике Српске доставила потписану и овјерену изјаву о фискалној одговорности Народна скупштина Републике Српске може разматрати Приједлог другог Ребаланса буџета Републике Српске за 2022. годину.

Фискални савјет Републике Српске је на сједници одржаној 24. октобра 2022. године анализирао Приједлог другог Ребаланса буџета Републике Српске за 2022. годину.

Ребаланс буџета Републике Српске за 2022. годину Народна скупштина Републике Српске, усвојила је у мају 2022. године. Будући да је након усвајања Ребаланса буџета за текућу фискалну годину дошло до промјене у структури и износу буџетских средстава и издатака, покренута је процедура израде другог Ребаланса буџета Републике Српске за 2022. годину. Разлог за доношење другог Ребаланса Буџета Републике Српске за 2022. годину, по хитном поступку, је обезбјеђење средстава за реализацију обавеза које су проистекле из законских и подзаконских аката у текућој години.

Приједлогом другог Ребаланса буџета за 2022. годину укупан буџетски оквир износи 4.510,0 милиона КМ, што представља повећање у односу на Ребаланс буџета за 2022. годину у проценту од 2,9% или за 128 милиона КМ. Фискални савјет је мишљења да је доношење другог Ребаланса буџета за 2022. годину оправдано, те да је узимајући у обзир досадашње трендове кретања буџетских категорија другим Ребалансом буџета планиран буџетски оквир реално остварив.

Анализом Приједлога другог Ребаланса буџета за 2022. годину може се констатовати да је дошло до повећања пореских прихода, док су с друге стране непорески приходи планирани на нижем нивоу у односу на Ребаланс буџета за 2022. годину. С обзиром да је планирани раст пореских прихода значајнији од пада непореских прихода, очекује се раст укупних буџетских прихода за 3,16% у односу на планиране укупне буџетске приходе у Ребалансу буџета за 2022. годину.

Приједлогом другог Ребаланса Буџета планирани су порески приходи у износу од 3.483,3 милиона КМ, што је за 130,8 милиона КМ више или 3,9% у односу на пореске приходе планиране Ребалансом буџета Републике Српске за 2022. годину. Такође, приједлогом другог Ребаланса буџета Републике Српске за 2022. годину планиран је приход од индиректних пореза у износу од 1.730 милиона КМ што представља увећање од 56,2 милион КМ или 3,4% у односу на средства планирана Ребалансом буџета Републике Српске за 2022. годину. До раста прихода од индиректних пореза дошло је због значајног раста цијена, затим крајње потрошње у Републици Српској, што је утицало на раст коефицијента расподјеле прихода од индиректних пореза за Републику Српску. Такође, расту прихода од индиректних пореза погодовао је опоравак привреде и спољнотрговинске размјене у поређењу са 2020. и 2021. годином. Приједлогом другог Ребаланса буџета Републике Српске за 2022. годину предвиђено је повећање прихода од пореза на добит у проценту од 7,2% у односу на средства планирана Ребалансом буџета Републике Српске за 2022. годину. Опоравак привреде имао је позитиван утицај на кретање прихода од пореза на добит. Узимајући у обзир наплату ове врсте прихода у првој половини године, као и чињеницу да је добит прије опорезивања привредних субјеката у Републици Српској за 2021. годину већа у односу на 2020. годину, оправдано је планирати већу уплату пореза на добит у 2022. години. Као одговор на инфлаторну кризу у току 2022. године дошло је до значајног раста плата како у јавном тако и у приватном сектору, што је, заједно са растом броја запослених, утицало на повећање прихода од пореза на доходак за 5,7% у односу на средства планирана Ребалансом буџета Републике Српске за 2022. годину. Приједлогом другог Ребаланса буџета планирано увећање прихода по основу доприноса за социјално осигурање од 3,5% у односу на средства планирана Ребалансом буџета Републике Српске за 2022. годину у складу је са досадашњим кретањем ове ставке прихода и растом плата и броја запослених у Републици Српској у 2022. години.

Приједлогом другог Ребаланса буџета за 2022. годину планирани порески приходи у складу су са најновијим процјенама макроекономских индикатора. Дакле, усљед повећања стопе инфлације у односу на стопу планирану приликом израде Ребаланса буџета као и већег раста плата од првобитно планираног посљедично је дошло до раста свих пореских прихода у односу на оне који су планирани Ребалансом буџета за 2022. годину.

С друге стране, Приједлогом другог Ребаланса буџета планирано је смањење непореских прихода у односу на износ планиран Ребалансом буџета за 2022. годину. Приједлогом другог Ребаланса буџета за 2022. годину предвиђено је смањење непореских прихода од 15,3 милиона КМ или 5,1% у односу на средства планирана Ребалансом буџета

Републике Српске за 2022. годину. У оквиру непореских прихода значајан утицај на смањење планираног износа има пад прихода од дивиденде, учешћа у капиталу и сличних права за 32,06% у односу на износ планиран Ребалансом буџета.

Приједлогом другог Ребаланса буџета за 2022. годину предвиђено је повећање укупних буџетских расхода за 5,8%, односно за 211,5 милиона КМ у односу на расходе планиране Ребалансом буџета за 2022. годину. Појединачно највећи процентуални раст, од 50,4%, предвиђен је на позицији дознака на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике. У оквиру ове групе расхода, у циљу ублажавања посљедица инфлације, обезбјеђења су средстава за исплату једнократне новчане помоћи борацким категоријама, пензионерима и младима у Републици Српској, у складу са Одлукама Владе Републике Српске. Такође, Приједлогом другог Ребаланса буџета Републике Српске за 2022. годину планирана су додатна средства на име дознака социјалним институцијама (у оквиру Министарства здравља и социјалне заштите), као и средства за пружање финансијске помоћи незапосленом родитељу четворо и више дјеце у Републици Српској и средства на име новчане помоћи незапосленој дјечи погинулих бораца одбрамбено - отаџбинског рата. С обзиром на присуство инфлације, посебно раст цијена основних животних намјерница, планирано повећање на овој ставци расхода сматра се оправданим.

Расходи по основу коришћења роба и услуга увећани су за 10,3% у односу на средства планирана Ребалансом буџета за 2022. годину. Планирано повећање посљедица је највећим дијелом раста цијене енергената на тржишту, а самим тим и ланчаног поскупљења осталих материјалних расхода. С обзиром на наведену чињеницу, став Фискалног савјета је да се Приједлогом другог Ребаланса буџета неминовно морало планирати повећање ове ставке расхода. Међутим, у циљу одржавања фискалне стабилности неопходно је у будућем периоду тежити ограничавању непродуктивне потрошње.

Издаци за нефинансијску имовину Приједлогом другог Ребаланса буџета за 2022. годину износе 162,4 милиона КМ, што представља умањење од 71,6 милиона КМ, односно 30,6 % у односу на средства планирана Ребалансом буџета за 2022. годину. У оквиру ових издатака планирана су средства у оквиру Министарства унутрашњих послова, у износу од 14,3 милиона КМ, Министарства здравља и социјалне заштите, у износу од 64,0 милиона КМ, те Јавних инвестиција, у износу од 52,2 милиона КМ.

Приједлогом другог Ребаланса буџета за 2022. годину планиран је буџетски дефицит у износу од 232,2 милиона КМ, док је Ребалансом буџета Републике Српске за 2022. годину планиран буџетски дефицит у износу од 209,1 милиона КМ. Дефицит Републике предвиђен Приједлогом другог Ребаланса буџета у 2022. години чини око 1,7% пројектованог БДП-а у тој години. Планирани буџетски дефицит посљедица је негативног бруто буџетског резултата, односно планираних буџетских расхода на вишем нивоу у односу на буџетске приходе. Такође, буџетски дефицит посљедица је и негативних нето издатака за нефинансијску имовину, који су Приједлогом другог Ребаланса буџета за 2022. годину смањени у односу на планиране Ребалансом буџета.

Приједлогом другог Ребаланса буџета за 2022. годину планирани су примици по основу задуживања у износу од 623,5 милиона КМ, што представља повећање од 1,48% у односу на Ребалансом буџета планиран износ. Повећање примитака од задуживања посљедица је повећања примитака од издавања хартија од вриједности. Став Фискалног савјета је да је неопходно водити рачуна о даљем процесу задуживања и обезбиједити спровођење мјера фискалне консолидације на начин да се не наруши фискално правило које се односи на дуг.

Фискални савјет Републике Српске оцјењује да је овако конципиран Приједлог другог Ребаланса буџета за 2022. годину оправдан и реалан, али да је неопходно током извршења истог примјењивати принцип рационалности и строго контролисати јавну потрошњу.

**ПРЕДСЈЕДНИК
ФИСКАЛНОГ САВЈЕТА**

Проф. др Миленко Крајишник